Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (dziewiąta izba)

z dnia 9 marca 2016 r.*

Podatek od osób prawnych — Pomoc na rzecz belgijskich portów przyznana przez Belgię — Pismo Komisji informujące państwo członkowskie o wstępnym badaniu tej pomocy jako niezgodnej z rynkiem wewnętrznym i o prawdopodobnym przyjęciu stosownych środków — Akt niepodlegający zaskarżeniu — Niedopuszczalność

W sprawie T-438/15

Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, z siedzibą w La Louvière (Belgia),

Port autonome de Namur, z siedzibą w Namur (Belgia),

Port autonome de Charleroi, z siedzibą w Charleroi (Belgia),

oraz

Région wallonne (Belgia),

reprezentowane przez adwokata J. Vanden Eynde,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez S. Noëgo oraz B. Stromsky'ego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji, która miała być zawarta w piśmie Komisji z dnia 1 czerwca 2015 r., uznającej, że zwolnienie belgijskich portów z podatku dochodowego od osób prawnych stanowi istniejącą pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym [pomoc państwa SA.38393 (2014/CP)],

SĄD (dziewiąta izba)

w składzie: G. Berardis (sprawozdawca), prezes, O. Czúcz i A. Popescu, sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

* Język postępowania: francuski.omoc państwa

Postanowienie

Okoliczności powstania sporu

1 W 2013 r. służby Komisji Europejskiej wysłały do wszystkich państw członkowskich kwestionariusz dotyczący funkcjonowania i opodatkowania ich portów w celu uzyskania ogólnego oglądu całej dziedziny i wyjaśnienia sytuacji portów w świetle przepisów prawa Unii w dziedzinie pomocy państwa. Następnie pomiędzy służbami Komisji i władzami belgijskimi doszło do wymiany licznych pism dotyczących tej kwestii

2 Pismem z dnia 9 lipca 2014 r., zgodnie z art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 83, s. 1), Komisja poinformowała te władze o swej wstępnej ocenie belgijskich przepisów dotyczącej opodatkowania portów w odniesieniu do możliwego zakwalifikowania ich jako pomocy państwa oraz ich zgodności z rynkiem wewnętrznym. W podsumowaniu tego pisma Komisja oceniła wstępnie, że zwolnienie belgijskich portów z podatku dochodowego od osób prawnych stanowiło pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i ogłosiła swój zamiar rozpoczęcia procedury współpracy w celu ponownego zbadania omawianych przepisów. Komisja poinformowała ponadto władze belgijskie, że ponowne badanie może doprowadzić do zaproponowania stosownych środków zgodnie z art. 18 tego rozporządzenia dla osiągnięcia wycofania pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.

3 Belgijskie władze przekazały Komisji swe uwagi, na które służby Komisji udzieliły odpowiedzi pismem z dnia 1 czerwca 2015 r. (zwanym dalej „zaskarżonym pismem"), wyjaśniając, co następuje:

„[…] Zbadaliśmy podniesione kwestie […]. W świetle tych okoliczności pragnę poinformować, że służby Komisji w dalszym ciągu uważają wstępnie, że okoliczność, iż działalność gospodarcza portów nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, stanowi pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym z następujących względów:

[…]

Biorąc pod uwagę precedensy prawne, Komisja utrzymuje wstępną opinię wyrażoną w piśmie z dnia 9 lipca 2014 r. […] W konsekwencji pragnę poinformować Belgię, że Komisja może być zmuszona przejść do kolejnego etapu postępowania i przedłożyć formalną propozycję stosownych środków do podjęcia przez Belgię".

Przebieg postępowania i żądania stron

4 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 30 lipca 2015 r. skarżący, a mianowicie Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi oraz Région wallonne wnieśli niniejszą skargę.

5 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 3 listopada 2015 r. Komisja podniosła, na podstawie art. 130 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem, zarzut niedopuszczalności.

6 Skarżący nie przedstawili uwag w przedmiocie tego zarzutu.

7 Odrębnymi pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 24 listopada 2015 r. Port autonome de Liège i Société régionale du port de Bruxelles wniosły o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania skarżących.

8 W skardze skarżący wnoszą do Sądu o:

— uznanie skargi za dopuszczalną;

— stwierdzenie nieważności zaskarżonego pisma;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

9 Komisja wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako oczywiście niedopuszczalnej;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

10 Na mocy art. 130 regulaminu postępowania, jeżeli strona wnosi w odrębnym piśmie o wydanie przez Sąd rozstrzygnięcia w przedmiocie niedopuszczalności skargi lub niewłaściwości Sądu bez rozpatrywania sprawy co do istoty, Sąd może orzec postanowieniem z uzasadnieniem, bez dalszych czynności procesowych.

11 W niniejszej sprawie Sąd uznaje, że akta dostarczają mu wystarczających informacji, i w konsekwencji postanawia, iż należy orzec bez przeprowadzenia dalszych czynności procesowych.

12 Na wstępie należy przypomnieć, że w odniesieniu do pomocy istniejącej art. 108 ust. 1 TUE przewiduje, w odróżnieniu od nowej pomocy, uregulowanej w art. 108 ust. 2 i 3 TFUE, iż Komisja we współpracy z państwami członkowskimi stale bada istniejące systemy pomocy w tych państwach i proponuje im stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

13 Rozporządzenie nr 659/1999 następująco precyzuje w art. 17–19 procedurę mającą zastosowanie do istniejących systemów pomocy:

„Artykuł 17

Współpraca na podstawie art. [108] ust. 1 [TFUE]

1. Komisja otrzymuje od zainteresowanego państwa członkowskiego wszelkie konieczne informacje do przeprowadzenia przeglądu, we współpracy z państwem członkowskim, istniejących programów pomocowych na podstawie art. [108] ust. 1 [TFUE].

2. W przypadku gdy Komisja uważa, że istniejący program pomocowy nie jest lub przestaje być zgodny z rynkiem [wewnętrznym], informuje zainteresowane państwo członkowskie o swojej opinii wstępnej i umożliwia zainteresowanemu państwu członkowskiemu przedstawienie uwag w terminie jednego miesiąca. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może przedłużyć wyznaczony termin".

Artykuł 18

Propozycja [stosownych] środków

W przypadku gdy w świetle informacji przedłożonych przez państwo członkowskie na podstawie art. 17 Komisja stwierdza, że istniejący program pomocowy nie jest lub przestaje być zgodny z rynkiem [wewnętrznym], Komisja wydaje skierowane do zainteresowanego państwa członkowskiego zalecenie zawierające propozycję [stosownych] środków. Zalecenie może w szczególności zawierać propozycję:

a) rzeczowej zmiany programu [systemu] pomocowego lub

b) wprowadzenia wymogów proceduralnych, lub

c) wycofania programu pomocowego.

Artykuł 19

Skutki prawne propozycji [stosownych] środków

1. W przypadku gdy zainteresowane państwo członkowskie podejmuje proponowane środki i informuje o tym Komisję, Komisja stwierdza to ustalenie i informuje o tym państwo członkowskie. Państwo członkowskie staje się związane zgodą na wprowadzenie w życie [stosownych] środków.

2. W przypadku gdy zainteresowane państwo członkowskie nie przyjmuje proponowanych środków, a Komisja po uwzględnieniu argumentów zainteresowanego państwa członkowskiego nadal uważa, że środki te są konieczne, wszczyna postępowanie na podstawie art. 4 ust. 4. Artykuły 6, 7 i 9 stosuje się mutatis mutandis".

14 Artykuł 4 ust. 4 oraz art. 6 i 7 rozporządzenia nr 659/1999 dotyczą formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2, natomiast art. 9 odnosi się do cofnięcia decyzji wydanej w wyniku tego postępowania.

15 Zgodnie z orzecznictwem poprzedzającym wydanie rozporządzenia nr 659/1999, które to orzecznictwo zostało w dużej mierze skodyfikowane w tym rozporządzeniu, okoliczność, że Komisja proponuje stosowne środki lub tego nie czyni nie wywiera żadnego ostatecznego skutku prawnego, albowiem wobec braku przyjęcia przez państwo członkowskie zaproponowanych stosownych środków nie jest ono zobowiązane się im podporządkować (wyrok z dnia 22 grudnia 1996 r., Salt Union/Komisja, T-330/94, Rec, EU:T:1996:154, pkt 35).

16 Z art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 wynika bowiem, że w przypadku gdy zainteresowane państwo członkowskie przyjmuje środki proponowane przez Komisję, instytucja ta stwierdza to ustalenie i informuje o tym państwo członkowskie, które staje się związane zgodą na wprowadzenie w życie tych środków. Zgodnie z orzecznictwem decyzja Komisji przyjmująca do wiadomości propozycje państwa członkowskiego i sprawiająca, że stają się one wiążące zgodnie z tym przepisem, stanowi akt podlegający zaskarżeniu (wyroki: z dnia 27 lutego 2014 r., Stichting Woonpunt i in./Komisja, C-132/12 P, Rec, EU:C:2014:100, pkt 72; z dnia 11 marca 2009 r., TF1/Komisja, T-354/05, Rec, EU:T:2009:66, pkt 67–70).

17 W sytuacji gdy państwo członkowskie nie przyjmuje stosownych środków proponowanych przez Komisję, instytucja ta jest zobowiązana, jeżeli uważa, że środki te są nadal konieczne dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, wszcząć postępowanie przewidziane w art. 108 ust. 2 TFUE. Na zakończenie postępowania Komisja jest zobowiązana wydać jedną z decyzji przewidzianych w art. 7 rozporządzenia nr 659/1999. Decyzja wydana na zakończenie tego postępowania wywiera skutki prawne mogące oddziaływać na interesy zainteresowanych stron i w konsekwencji jest aktem podlegającym zaskarżeniu, ponieważ kończy postępowanie w sprawie i stanowi ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie zgodności badanego środka z przepisami mającymi zastosowanie do

pomocy państwa (wyroki: z dnia 27 listopada 2003 r., Regione Siciliana/Komisja, T-190/00, Rec, EU:T:2003:316, pkt 45; z dnia 20 września 2011, Regione autonoma della Sardegna i in./Komisja, T-394/08, T-408/08, T-453/08 i T-454/08, Zb.Orz., EU:T:2011:493, pkt 77).

18 W niniejszej sprawie, w odróżnieniu od wskazanych powyżej dwóch sytuacji, zaskarżone pismo zostało wydane w ramach etapu współpracy między zainteresowanym państwem członkowskim a Komisją, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999, mogącej ewentualnie doprowadzić do propozycji stosownych środków wydanych na mocy art. 18 rzeczonego rozporządzenia.

19 Jak słusznie podnosi Komisja, skoro propozycja stosownych środków nie stanowi aktu podlegającego zaskarżeniu (pkt 15 powyżej), to tym bardziej również akty przygotowawcze powstałe przed tymi propozycjami stosownych środków, jak zaskarżone pismo, nie stanowią aktów wywołujących wiążące skutki prawne (zob. podobnie postanowienie z dnia 14 maja 2009 r., US Steel Košice/Komisja, T-22/07, EU:T:2009:158, pkt 55).

20 Należy bowiem przypomnieć w tym względzie, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w przypadku aktów bądź decyzji, których wydanie następuje w kilku etapach, w szczególności po zakończeniu postępowania wewnętrznego, aktami podlegającymi zaskarżeniu są co do zasady jedynie te akty, które w sposób definitywny określają stanowisko instytucji po zakończeniu owego postępowania, z wyłączeniem aktów tymczasowych, które służą jedynie przygotowaniu wydania ostatecznej decyzji (zob. postanowienie z dnia 3 marca 2015 r., Gemeente Nijmegen/Komisja, T-251/13, Zb.Orz., EU:T:2015:142, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

21 W niniejszej sprawie nie jest to oczywiście przypadek zaskarżonego pisma, jako że z jego treści jasno wynika, że chodzi o „wstępną opinię" Komisji i że instytucja ta mogłaby w konsekwencji być zmuszona przejść do kolejnego etapu postępowania, polegającego na przedłożeniu formalnych propozycji dotyczących stosownych środków wymagających podjęcia przez Królestwo Belgii.

22 Skarżący powołują się jednak na orzecznictwo, zgodnie z którym decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego może stanowić akt podlegający zaskarżeniu na mocy art. 263 TFUE (wyrok z dnia 23 października 2002 r., Diputación Foral de Guipúzcoa i in./Komisja, T-269/99, T-271/99 i T-272/99, Rec, EU:T:2002:258, pkt 38–40). Twierdzą oni również, że zgodnie z orzecznictwem gdy Komisja wydaje decyzję potwierdzającą jej ocenę wstępną, decyzja ta, jeżeli nie została zaskarżona w terminie na wniesienie skargi, staje się ostateczna (wyrok z dnia 10 maja 2005 r., Włochy/Komisja, C-400/99, Zb.Orz., EU:C:2005:275, pkt 17).

23 Należy stwierdzić jednak, że w odróżnieniu od decyzji rozpatrywanych w sprawach, na które powołały się skarżące, w niniejszej sprawie zaskarżone pismo nie stanowi decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE i art. 4 ust. 4 rozporządzenia nr 659/1999 ani decyzji kończącej to postępowanie w rozumieniu art. 7 tego rozporządzenia.

24 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w niektórych wypadkach decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego rzeczywiście może wywierać autonomiczne skutki prawne, między innymi gdy dotyczy nowej pomocy niezgłoszonej i będącej wciąż w trakcie wykonywania (zob. ww. w pkt 20 postanowienie Gemeente Nijmegen/Komisja, EU:T:2015:142, pkt 30 i przytoczone orzecznictwo) lub gdy poprzez tę decyzję Komisja kwalifikuje jako nową pomoc środki, które według danego państwa członkowskiego nie stanowią pomocy lub stanowią istniejącą pomoc (wyroki: z dnia 9 października 2001 r., Włochy/Komisja, C-400/99, Rec, EU:C:2001:528, pkt 62, 69; z dnia 23 października 2002 r., Diputación Foral de Álava i in./Komisja, od T-346/99 do T-348/99, Rec, EU:T:2002:259, pkt 33), z powodu obowiązku zawieszenia związanego z nową pomocą na mocy art. 108 ust. 3 TFUE.

25 Jednakże w niniejszej sprawie wystarczy stwierdzić, że zaskarżone pismo nie stanowi, nawet w dorozumiany sposób, takiej decyzji, lecz jest pismem wystosowanym przed ewentualnym zaproponowaniem stosownych środków przez Komisję w ramach przewidzianej w art. 17 rozporządzenia nr 659/1999 procedury współpracy pomiędzy państwem członkowskim i Komisją dotyczącej systemu istniejącej pomocy.

26 Należy przypomnieć, że w ramach tej procedury państwo członkowskie zachowuje swobodę stosowania danego systemu pomocy i przyznawania pomocy indywidualnej na jego podstawie, dopóki nie postanowi zakończyć go lub zmienić, w następstwie przyjęcia stosownych środków zaproponowanych przez Komisję (zob. podobnie ww. w pkt 16 wyrok Stichting Woonpunt i in/Komisja, pkt 71–74) lub dopóki Komisja nie wyda ostatecznej decyzji negatywnej na mocy art. 7 ust. 5 rozporządzenia nr 659/1999 stwierdzającej niezgodność tego systemu pomocy z rynkiem wewnętrznym (zob. ww. w pkt 24 wyrok Włochy/Komisja, EU:C:2001:528, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 W świetle ogółu powyższych rozważań należy stwierdzić, że zaskarżone pismo nie stanowi aktu wywierającego ostateczne skutki prawne, który może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE.

28 W konsekwencji należy uwzględnić podniesiony przez Komisję zarzut niedopuszczalności i odrzucić skargę jako niedopuszczalną.

W przedmiocie kosztów

29 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, należy zgodnie z żądaniem Komisji obciążyć ich kosztami postępowania.

30 Zgodnie z art. 144 § 10 regulaminu postępowania w razie wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie głównej przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta składający wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta i strony główne pokrywają własne koszty związane z postępowaniem w przedmiocie tego wniosku. W niniejszej sprawie w momencie orzekania o dopuszczalności skargi głównej w drodze niniejszego postanowienia Sąd nie wydał jeszcze orzeczenia w przedmiocie wniosków Port autonome de Liège i Société régionale du port de Bruxelles o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta. Podmioty te pokryją więc własne koszty zgodnie ze wskazanym przepisem.

Z powyższych względów

SĄD (dziewiąta izba),

postanawia, co następuje:

1) Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.

2) Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi i Région wallonne pokrywają własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję Europejską.

3) Port autonome de Liège i Société régionale du port de Bruxelles pokrywają własne koszty.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 9 marca 2016 r.

Sekretarz
E. Coulon

Prezes
G. Berardis